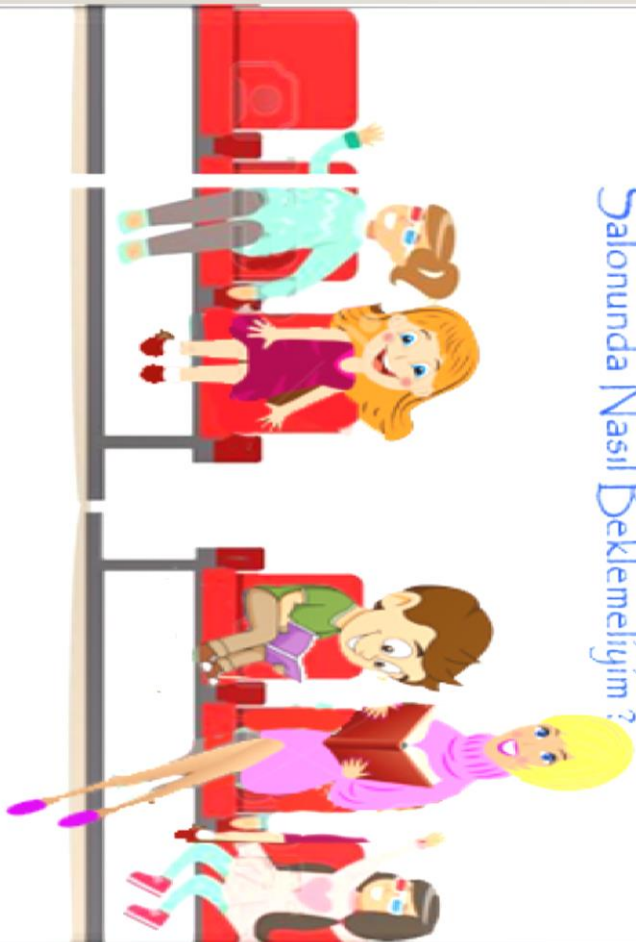
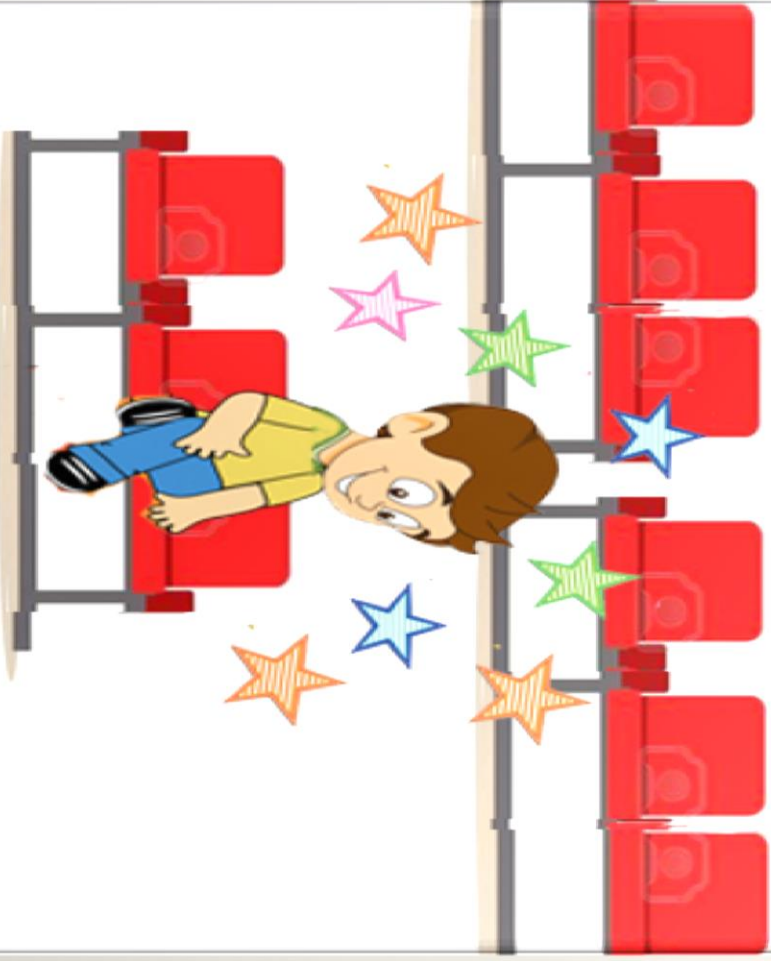

Dersim Bittiğinde Bekleme

Salonunda Nasıl Beklemeliyim ?

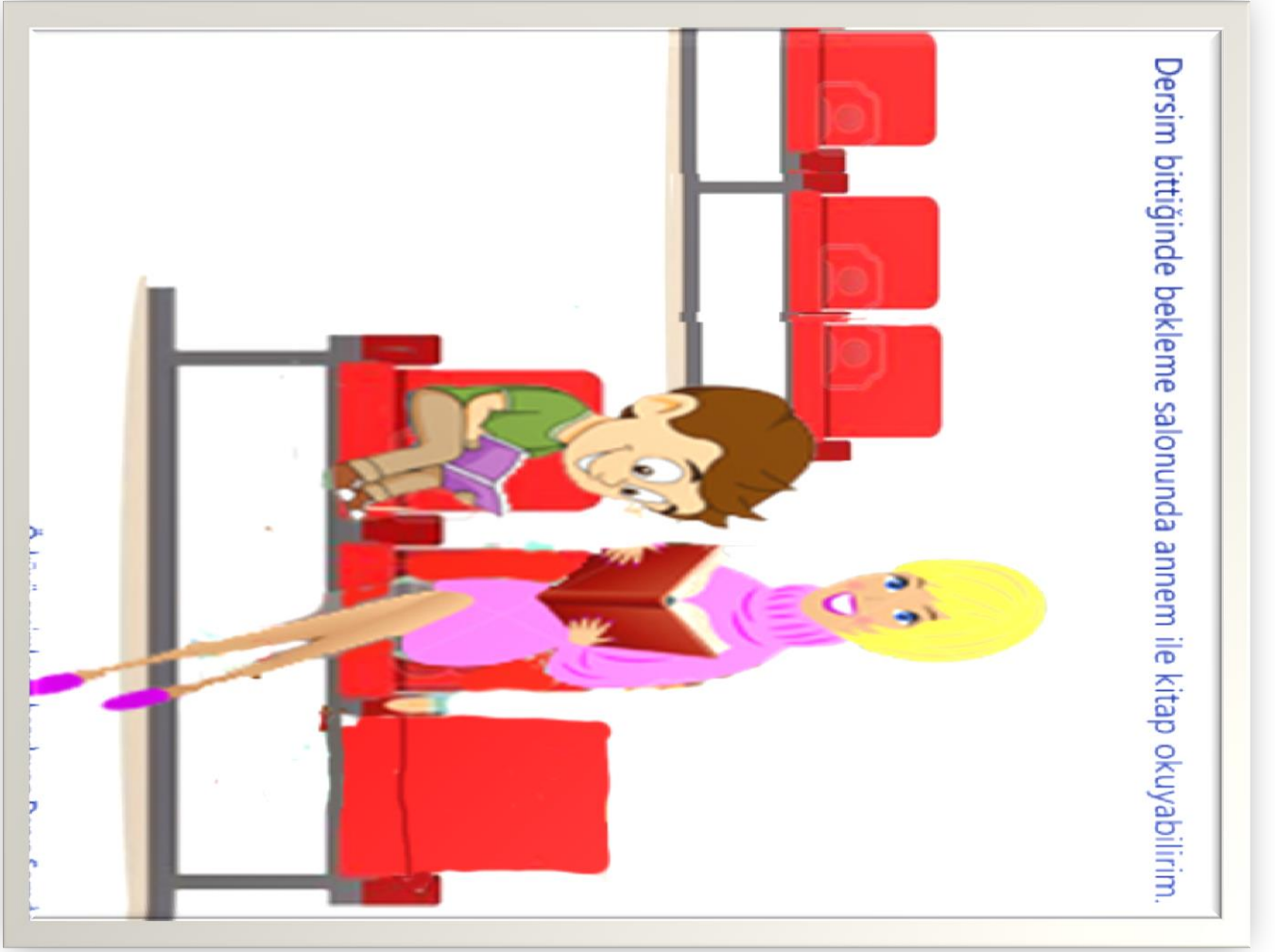

Bekleme salonunda oturarak beklemek
doğru bir davranıştır.

1-Betimleyici cümle

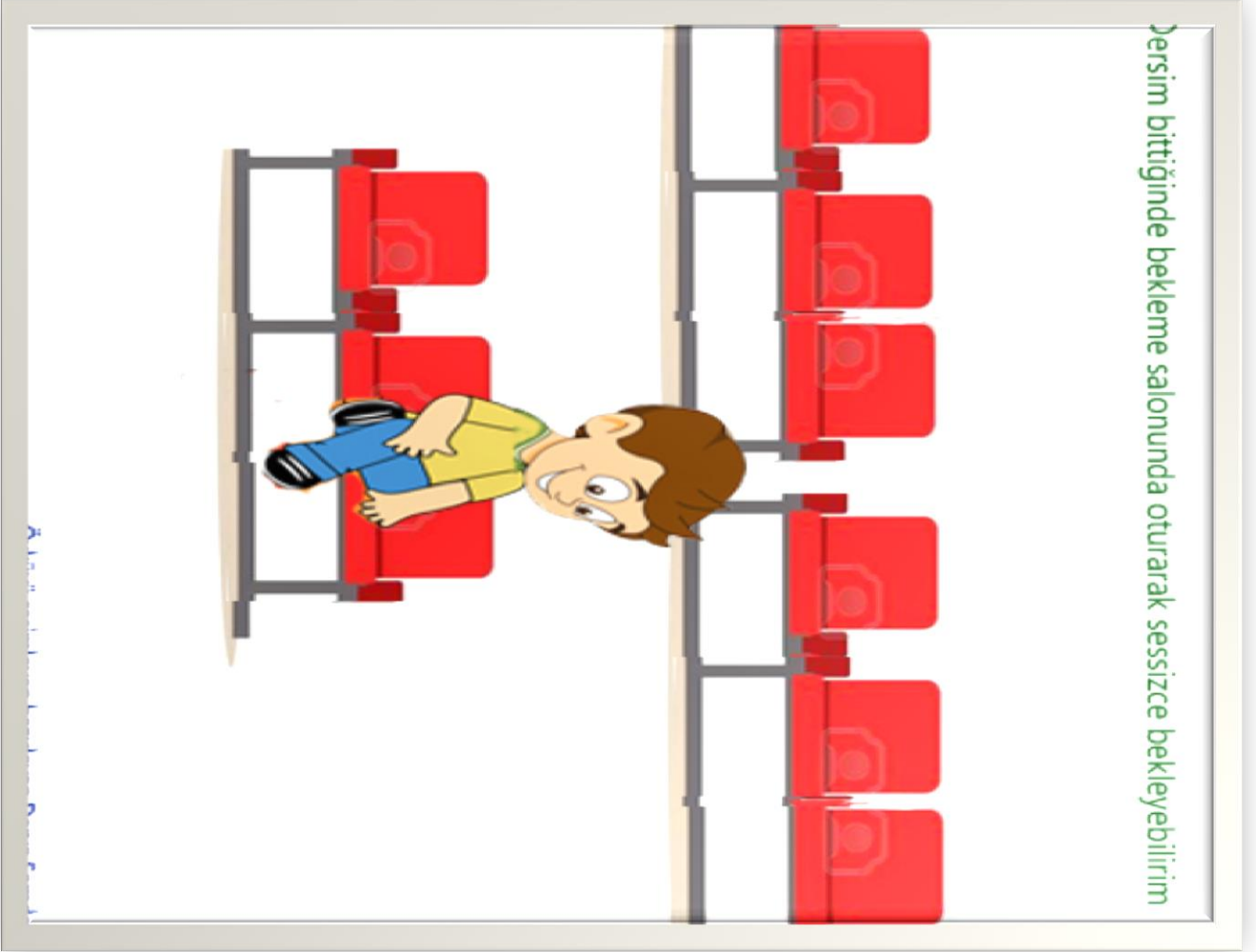
kişilerin fikirlerinden bağımsız olarak herhangi bir durumla ilgili bilgi verici ifadeler içeren, ve bir sosyal duruma kimin dahil olduğunu, durumun nerede gerçekleştiğini, ve durumda ne olduğunu ifade eden cümlelerdir.

2-Yönerge verici cümle

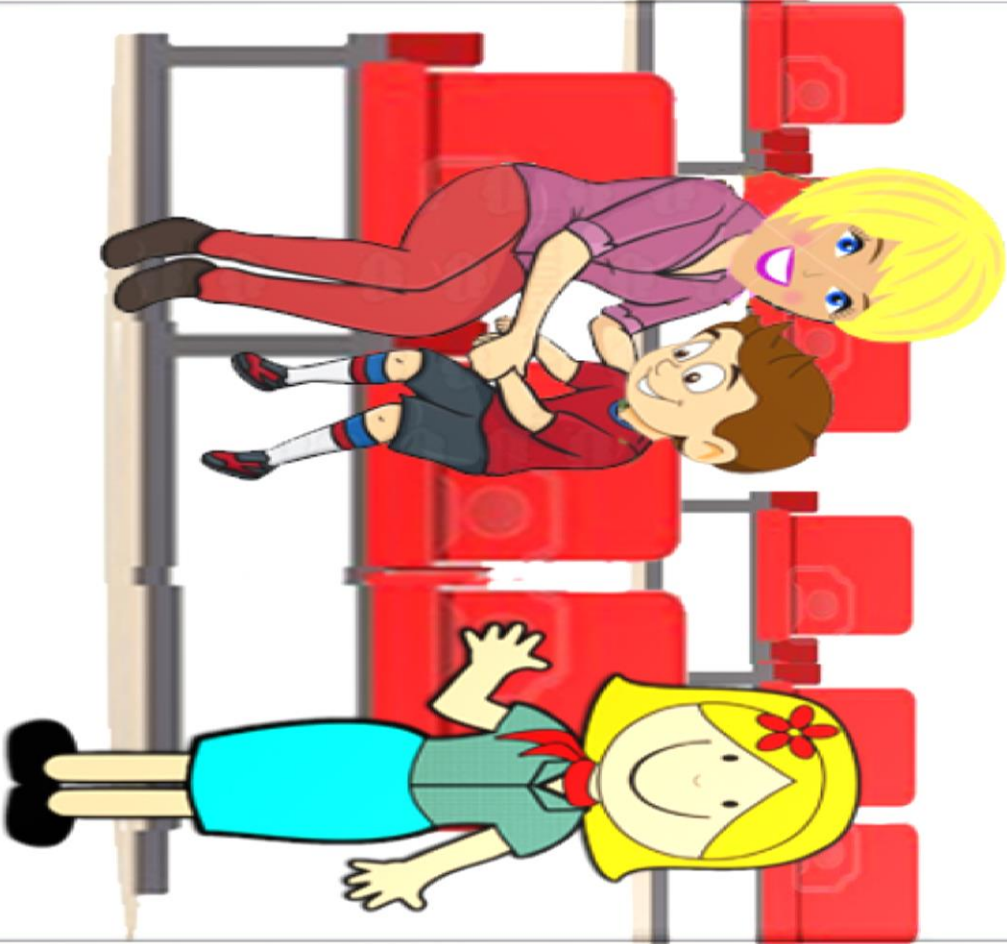
Deneyeceğim (I will try), deneyebilirim (I can try)" ifadelerini içeren ve çocuğa öyküde anlatılan durumda kendisinden ne beklenildiğini ve duruma nasıl tepki vermesi gerektiğini ifade eden cümlelerdir. Diğer bir deyimle yönerge verici cümleler herhangi bir sosyal durumda verilecek tepkiyi belirleyen ve otistik çocuğu nazik bir ifade ile belirlenen davranışa yönlendiren cümlelerdir. Gray yönerge verici cümlelerin olumlu yapıda kullanıldığında otistik çocuklarla daha etkili sonuçlar verdiğini belirtmiştir. "Öğretmenim benimle konuşurken sessizce oturmaya çalışacağım."

Dersim bittiğinde bekleme salonunda oturarak sessizce bekleyebilirim

2-Yönerge verici cümle

Bekleme salonunda sessizce oturarak servisi
beklersem annem ve öğretmenim mutlu olur...

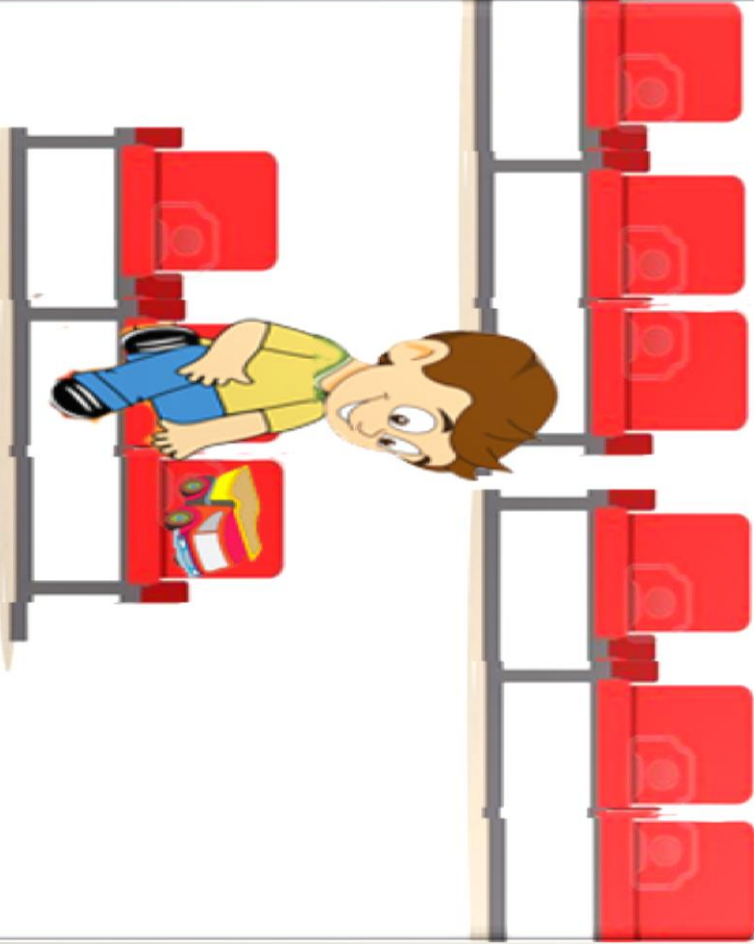

3-Bakış açısını açıklayan cümle

kişilerin inançlarını, düşüncelerini ve duygularını ifade eden cümlelerdir. Sosyal öykülerde kullanılma amacı ise öyküde işlenen sosyal durumda çocuğa o durumda yer alan diğer kişilerin ne hissedebilecekleri ya da düşünebileceklerini ifade etmektir.

“Ödevimi yaptığımda öğretmenim mutlu olur.” veya “Tuvaleti kullandığımda annem mutlu olur.”

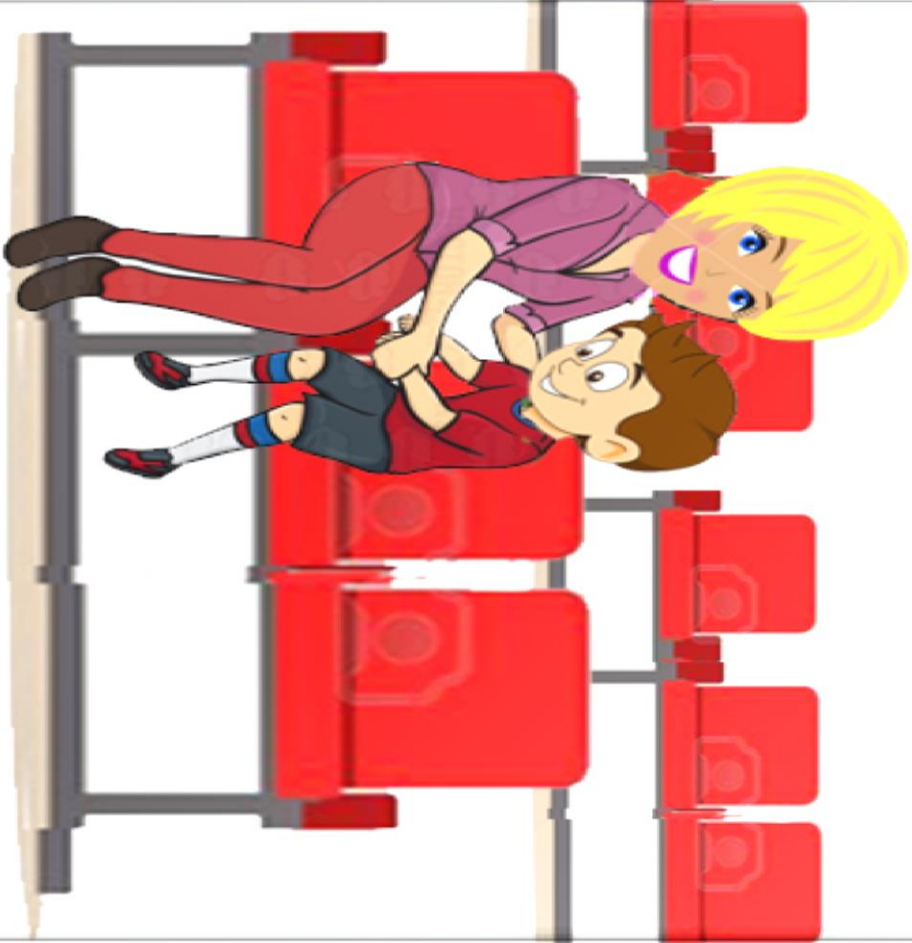
Dersim bittiğinde bekleme salonunda
oturarak oyuncaklarımla oynayabilirim.

4-Doğrulayıcı cümle

bir sosyal öykünün genel amacını destekleyen, öyküde betimlenen sosyal durum ile ilgili genel bir değeri otistik çocuğa açıklayan cümlelerdir. Bu cümle genellikle öyküde geçen davranış ile ilgili önemli bir noktayı vurgular ve çocuğa güven vermeyi, çocuğun endişelerini gidermeyi amaçlar. “Öğretmeni dinlemek iyi bir davranıştır.” ve “Elleri yıkamak iyi bir davranıştır.”

Bekleme salonunda sessizce oturarak servisi
beklersem annem mutlu olur.

Nasıl kullanacaksınız ?

Eğitimcinin oturma pozisyonu ve kitabı tutma pozisyonu kendisini arka plana alacak şekilde, kitabı tutma şekli ise çocuğun dikkatini öyküye odaklayacak biçimde olmalıdır. Diğer bir deyimle çocuğun sosyal öyküde sunulan bilgi ile doğrudan etkileşim içerisinde olmasını sağlamak için, sosyal öyküyü okuyan eğitimcinin mümkün olduğunca öykü okuma sürecinde fiziksel olarak öne çıkmaması gerekmektedir. Sosyal öykü sağaltımı genelde yeterli okuma becerisi olan çocuklar ile uygulanmasına rağmen, bazı çocukların okuma becerileri öyküyü okumak için yeterli düzeyde olmayabilir.

Bu durumda öykü belirlenen her oturumda eğitimci tarafından çocuğa okunabilir. Eğer çocuk yeterli okuma düzeyinde ise sağaltımın başlangıcındaki bir kaç gün süresince öykü eğitimci ile beraber okunup daha sonra çocuğun tek başına öyküsünü okumasına izin verilebilir. Ancak bu durumlarda çocuğun öyküyü okuyup okumadığı eğitimci tarafından kontrol edilmelidir.

Gray'in sosyal öykülerin okunma süreci ile ilgili bir diğer tavsiyesi ise sosyal öykünün, yazıldığı sosyal durum içerisinde otistik çocuk ile etkileşim içerisinde olan diğer bireylerle de okunabileceğidir. Böylelikle hem otistik çocuk hem de öyküde ifade edilen sosyal durumu paylaşan diğer bireyler, öyküde konu edilen sosyal durum hakkında aynı bilgiyi paylaşırlar

Sosyal öykü sağaltımı ile ilgili gözden kaçırılmaması gereken bir diğer önemli nokta ise çocuğun okuma becerileri ne düzeyde olursa olsun öykünün çocuk tarafından anlaşıldığından emin olmanın gerekliliğidir. Bu amaçla genellikle her sosyal öykü oturumunun sonunda çocuğa öykü ile ilgili üç yada dört soru sorulur.

Okuma düzeyi ileri çocuklarda metin anlama soruları sağaltımın başında ilk bir kaç gün boyunca her oturumdan sonra tekrarlanır ve çocuğun öykünün mesajını anladığından emin olduktan sonra soruların sorulması sonlandırılır. Ancak çocuğun okuma düzeyi ileri değilse ve eğitimci gerekli görürse, tüm sağaltım boyunca her oturumdan sonra öykünün anlaşılıp anlaşılmadığına dair soruları çocuğa sormaya devam edilebilir.

Sosyal öykülerin gün içerisinde okunma sayısı öykünün konusu olan duruma ve davranışa bağlı olarak değişebilmektedir. Örneğin sadece öğlen yemek saatinde karşılaşılan bir problem davranışa yönelik olarak hazırlanan bir sosyal öykü, yemek saatinden yarım saat kadar önce günde bir defa okunabilir. Fakat öykü gün boyu farklı sıklıklarla devam eden bir problem davranışa yönelik olarak hazırlanmışsa, bir defa günün başında bir defa da günün ortasında okunması tavsiye edilir.

Eğer sosyal öykü herhangi bir olumlu sosyal davranışı çocuğa kazandırmak için yazılmışsa, çocuğun uygun davranışı sergileyebileceği bir ortam hazırlandıktan sonra öykü çocuğa okunabilir ve çocuğun öyküde öğrendiği sosyal davranışı uygulaması için çocuğa fırsat sunulabilir. Bu gibi durumlarda sağaltım planlı olarak yürütülmeli ve sosyal öykü çocuğa her gün aynı saatte ve aynı düzende okunmalıdır.

Sosyal Öyküyü Geri Çekme

Sosyal öykünün geri çekilmeye başlanması kararı eğitimci tarafından verilir. Genellikle 20 ila 30 oturum arasında devam ettirilen sosyal öyküler, son 4 ila 6 oturumda çocuğun başlama aşamasında sergilediği problem davranışı % 40 oranında daha az sergilediği ya da kazandırılmaya çalışılan hedef davranışı % 40 oranında daha fazla sergilediği saptanıldığında öykü geri çekilmeye başlanılabilir.

Sosyal öykü sağaltımının geri çekilmesi ve aşama aşama sonlandırılması için iki temel yöntem tavsiye edilir

İlk yöntem öykünün yeniden yazılarak yönerge verici cümlelerin öyküden çıkartılmasıdır.

İkinci yöntem ise öykünün okunma sıklığının yavaş yavaş azaltılmasıdır.

Örneğin sosyal öykünün haftanın her günü okuması yerine haftada sadece üç gün okunması sağlanabilir. Bir sonraki aşamada ise öykü her üç günde bir okunabilir ve öykünün okunması eğitimcinin gerek gördüğü noktada sonlandırılabilir. Genellikle iki aşamada gerçekleştirilen sosyal öyküyü geri çekme, en az 5 oturum süresince geri çekme ölçütü sağlandığında öykünün okunması eğitimci tarafından sonlandırılır.

Bu sosyal öykü kurumuz öğrencilerinden biri için hazırlandı. Sosyal öykü ile bekleme salomlarındaki sitendik davranışlar öğrencimize kazandırıldı. Sizlerde benzer sorunu yaşayan öğrencileriniz veya çocuğunuz için kullanabilirsiniz. Çıktısını alıp spiral yaptıktan sonra kullanabilirsiniz. Sayfa sırasını kesinlikle karıştırmayınm. Kolay gelsin :)